HOOFDSTUK 7

NAZORG EN PLANTGARANTIE BOMEN

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

NAZORG EN
PLANTGARANTIE BOMEN

Nazorg: Het één of meerdere jaren (groeiseizoenen), aansluitend op de aanplant of het verplanten, uitvoeren van verzorgingsmaatregelen die specifiek gericht zijn op het borgen van een structurele hergroei van de bomen op de nieuwe standplaats.

Plantgarantie: Het één of meerdere jaren (groeiseizoenen), aansluitend op de aanplant of het verplanten en in combinatie met de uitvoering van gerichte nazorg, garant staan voor een structurele hergroei.

ALGEMENE EISEN

De nazorg dient als waarborg voor een structurele hergroei van de aangeplante of verplante bomen, de aan de nazorg (optioneel) gekoppelde plantgarantie staat hiervoor garant.

De nazorg voor bomen dient als algemene eis te voldoen aan:
- het vakkundig en schadevrij uitvoeren van de nazorg gedurende de voorgeschreven nazorgperiode.
- het vooraf en tijdens de nazorg controleren en monitoren van de groeiplaats.
- het zo vaak als nodig uitvoeren van een voor de bomen geschikte en gecontroleerde watergift.
- het zo vaak als nodig controleren, bijstellen en functioneel houden van de specifieke voorzieningen waaronder de verankering.
- het (indien nodig) uitvoeren van snoeiwerkzaamheden.
- het monitoren, bijsturen en waarborgen van de conditie en hergroei.
- het onkruidvrij houden van het open maaiveld of de plantspiegel en het verwijderen en afvoeren van boompalen.

De plantgarantie voor bomen dient als algemene eis te voldoen aan:
- het gedurende de voorgeschreven periode garant staan voor de conditie en hergroei van alle bomen die vallen onder de plantgarantie.
- het inboeten van bomen waarbij sprake is van een onvoldoende conditie of hergroei.

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

SPECIFIEKE EISEN H7 NAZORG EN PLANTGARANTIE BOMEN

7.1 Nazorg en plantgarantie: De uitvoering van de nazorg en de plantgarantie mogen alleen worden uitgevoerd door of onder directe begeleiding van vakbekwaam personeel dat specifiek en vakinhoudelijk op de hoogte is van de in het Handboek Bomen gestelde eisen ten aanzien van de uitvoering van nazorg en de plantgarantie bij bomen. Handboek Bomen 2014 | Algemene bepalingen | art. 5.

*Hij/zij moet in staat zijn om de **nazorg en plantgarantie** volgens de gestelde eisen zelfstandig uit te voeren, te controleren en, indien nodig, te corrigeren.*

7.2 De nazorg en plantgarantie moeten voldoen aan de in hoofdstuk 7 van het Handboek Bomen 2014 gestelde eisen.

7.3 Nazorg en eventueel plantgarantie zijn alleen van toepassing indien deze als aanvulling op het planten of verplanten van bomen specifiek zijn voorgeschreven. Plantgarantie, indien voorgeschreven, is altijd gekoppeld aan nazorg.

7.4 De nazorg dient als waarborg voor een structurele hergroei van de aangeplante of verplante bomen. De aan de nazorg (optioneel) gekoppelde plantgarantie staat hiervoor garant.

7.5 Voor zover niet specifiek anders voorgeschreven vermeldt de aannemer, rekening houdend met de gestelde eisen, wanneer en op welke wijze de nazorg zal plaatsvinden (Plan van Aanpak | Algemeen tijdsschema). Handboek Bomen 2014 | Algemene bepalingen | art. 1.

7.6 De nazorg moet zodanig plaatsvinden dat de werkzaamheden in relatie tot de (directe) omgeving schadevrij worden uitgevoerd.

Onder schadevrij wordt tevens verstaan: het voorkomen van schade aan (buur)bomen en beplantingen alsmede het voorkomen van schade aan de groei- en standplaats zoals bodemverdichting, bodem- c.q. toplaagverslemping, rij- en inslagsporen et cetera.

Bestaande schades dienen door de aannemer voorafgaand aan het werk gemeld te worden.
Handboek Bomen 2014 | Algemene bepalingen | art. 2.

SPECIFIEKE EISEN H7 NAZORG

7.7 Water geven: onder de uitvoering van nazorg wordt onder meer verstaan het gedurende de voorgeschreven nazorgperiode (gangbaar: 1 tot 3 groeiseizoenen voor kwekerijbomen en 3 tot 5 jaar voor verplante bomen) tijdig en zo vaak als nodig is voor het waarborgen van een structurele hergroei, de bomen (kunstmatig) voorzien van een toereikende, voor bomen geschikte en gecontroleerde watergift.

Water dat wordt gebruikt voor de nazorg moet voldoen aan de onderstaande randvoorwaarden:
- *zuurstofrijk zoet water, vrij van voor bomen schadelijke verontreinigingen (EC-waarde < 1,5 mS/cm).*
- *een maximaal temperatuurverschil met de bodemtemperatuur van 10° C.*
- *watertemperatuur minimaal 10° C en maximaal 25° C.*
- *niet toegestaan is het toepassen van sterk ijzerhoudend (zuurstofloos) water afkomstig van bronbemaling (gerijpt water).*
- *niet toegestaan is het geven van water binnen een bevroren bodem.*

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

7.8 De wijze van water geven, voor zover niet specifiek voorgeschreven, dient te zijn afgestemd op inrichting en het gebruik van de groeiplaats. Het wegvloeien van water of het dichtslaan (verslempen) van de bodem als gevolg van het ongecontroleerd water geven, bijvoorbeeld door een te snelle of te grote watergift ineens, dient te worden voorkomen.

De toepassing van een bovengronds watergeefsysteem, zoals een gietrand, grondwal of drainerende watergeefzak, kan de gecontroleerde watergift vergemakkelijken (zie: Handboek Bomen 2014 | H4, bijlage: aanvullende voorzieningen groeiplaatsen bomen).

7.9 De gewenste watergift (per keer) is afhankelijk van de kluitgrootte (of wortelomvang) en van het vochtgehalte in de bodem direct rondom en in de wortel(kluit). De watergift dient afgestemd te zijn op het kluitgrootte, het vochtgehalte van de bodem, het waterbergend vermogen en de infiltratiecapaciteit van de bodem, uitgaande van een gemiddeld waterbergend vermogen van circa 150 - 200 liter per m^3 (= standaard basisindicatie watergift).

Indien de bodem al voldoende vocht bevat of bij een overmatige watergift, kan het teveel aan water de bodemzuurstofhuishouding negatief beïnvloeden waardoor wortelsterfte kan plaatsvinden door zuurstofgebrek. Controle vooraf van de noodzaak en mate van het water geven is daarom belangrijk.

Controle van het vochtgehalte en het monitoren van de bodemzuurstofhuishouding (meetwaarde op ca. 50 cm - m.v., overzicht 7.9) zijn een essentieel onderdeel van de nazorg.

MONITORWAARDEN BODEMZUURSTOFHUISHOUDING (in relatie tot wortelgroei | in groeiseizoen)

	Bodemzuurstofwaarde
Optimaal	> 19% (maximaal haalbare waarde = 21%)
Goed	18 tot 19%
Voldoende	16 tot 18%
Matig	14 tot 16%
Zeer matig	12 tot 14%
Onvoldoende	10 tot 12%
Slecht	< 10% (beneden 10% risico van acute wortelsterfte)

7.9 Overzicht: Bodemzuurstofhuishouding bomen | Handboek Bomen 2014

7.10 Het toedienen van (kunst)meststoffen binnen de nazorg, al dan niet opgelost in water, mag alleen in overleg en met toestemming plaatsvinden. Het (met toestemming) toedienen van stikstofhoudende meststoffen is slechts toegestaan tot maximaal 1 gram zuivere N per cm stamdiameter (Ø gemeten op 1,30 m hoogte) per boom per groeiseizoen.

7.11 Snoeiwerkzaamheden: de nazorg omvat tevens, voor zover niet specifiek anders voorgeschreven, het uitvoeren van snoeiwerkzaamheden op zodanige wijze dat de bomen (gedurende de nazorgperiode) vrij zijn van probleemtakken en er geen sprake is van achterstallig onderhoud. Een uitzondering daarop vormen bomen waar bij aanvang van de nazorg reeds sprake was van een verwaarloosd boombeeld. Deze bomen dienen door de aannemer in de 'nulmeting' (7.16) als zodanig te worden gemeld en geregistreerd.

Bij het beëindigen van de nazorg dienen alle bomen die vallen onder de nazorg te voldoen aan een aanvaard boombeeld (zie voor snoei en boombeelden: Handboek Bomen 2014 | H8 | Snoeien bomen en H9 | Specifieke (vorm)snoei bomen).

7.12 Het innemen van de kroon (snoei), bijvoorbeeld ten behoeve van een 'betere' kroon-/ wortelverhouding, is niet toegestaan, met uitzondering van het met toestemming selectief reduceren van (sterk ontwikkeld) eenjarig (laatst gevormd) twijghout.

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

7.13 Verankering: de nazorg omvat tevens het, zo vaak als nodig, controleren, bijstellen en waar nodig functioneel houden van de boomverankering. Dit op zodanige wijze dat de verticale stand van de boom gedurende de nazorgperiode gewaarborgd wordt, zonder dat deze de boom beschadigt.

Bij een bovengrondse verankering dient de boom aan elke boompaal afzonderlijk aangebonden te zijn. Het aanbindmateriaal dient zodanig te zijn aangebracht dat het de boom een goede steun biedt. Het aanbindmateriaal dient over de volle breedte van het contactvlak volledig contact te maken met de stam, zonder dat dit (ook bij hogere windbelastingen) de stam afknelt of beschadigt. Het aanbindmateriaal dient op maximaal 5 cm beneden de paalkop te zijn bevestigd en dient, indien nodig, regelmatig als onderdeel van de nazorg te worden bijgesteld (zie Handboek Bomen 2014 | H6 | Planten bomen).

7.14 Specifieke voorzieningen: de nazorg omvat tevens het, zo vaak als nodig controleren en voor zover uitvoerbaar vanaf het maaiveld, functioneel houden van aanwezige specifieke voorzieningen zoals een water- en beluchtingssysteem, boomroosters, anti-maaischadepaaltjes et cetera (7.15).

Rondom de boom dient een open maaiveld of plantspiegel (indien van toepassing) minimaal binnen de kroonprojectie van de boom onkruidvrij gehouden te worden. Het onkruidvrij houden mag uitsluitend mechanisch worden uitgevoerd en het onkruid dient als vrijkomend materiaal te worden afgevoerd.

7.15 Niet meer functionerende of beschadigde boompalen of andere specifieke voorzieningen (zie 7.14) dienen tijdig (en schriftelijk, ten minste binnen één week) te worden gemeld en in overleg te worden verwijderd, vervangen of hersteld.

Voor zover niet specifiek anders voorgeschreven worden de boompalen als afsluiting van de nazorg (in overleg, aansluitend op de laatste nazorgronde) verwijderd en als vrijkomend materiaal afgevoerd.

7.16 De aannemer controleert, voorafgaand aan de nazorg (nulmeting), de bomen en hun groei- en standplaats en meldt (7.17) aangetroffen noemenswaardigheden die invloed (kunnen) hebben op de kwaliteit van de boom, de groei- en standplaats en de resultaten van de nazorg. Bij de controle van de (ondergrondse) groeiplaats worden minimaal de bodemzuurstofwaarden (monitor waarden 7.9) direct rond de wortel(kluit) gemeten en in de nulmeting vastgelegd.

De aannemer controleert en registreert in de nulmeting tevens de onderhoudsstaat van de bomen (boombeeld) volgens de indeling: Aanvaard | Regulier | Achterstallig | Verwaarloosd (zie Handboek Bomen 2014 | H8 | Snoeien bomen en H9 | Specifieke (vorm)snoei bomen). Bomen met een verwaarloosd boombeeld dienen, evenals aangetroffen overige noemenswaardigheden, binnen één week ook separaat van het logboek (7.17) schriftelijk te worden gemeld.

7.17 Van de uitgevoerde nazorg, de daarbij toegepaste materialen en hoeveelheden alsmede de momenten van uitvoering dient door de aannemer een logboek (ter inzage: zie ook Handboek Bomen 2014 | Algemene bepalingen | art. 2) te worden bijgehouden (overzicht 7.17).

In dit logboek worden chronologisch en overzichtelijk de data en werkzaamheden vermeld die in elke nazorgronde zijn uitgevoerd, evenals de verwerkte hoeveelheden. Tevens worden zaken vermeld die invloed hebben op de kwaliteit van de boom, de groei- en standplaats en ten slotte de monitoring van de conditie en hergroei van de bomen (zie ook 7.19). Monitoring en registratie van de conditie en hergroei alsmede de bodemzuurstofwaarden (7.9) dienen in de maanden maart tot en met november minimaal maandelijks plaats te vinden.

Indien verminderde conditie, groeiontwikkeling of andere geconstateerde noemenswaardigheden de hergroei van de boom dreigen te belemmeren dienen deze, naast vermelding in het logboek, tijdig (en schriftelijk, ten minste binnen één week) gemeld te worden. Onder noemenswaardigheden worden tevens factoren verstaan die te maken hebben met externe negatieve invloeden zoals vandalisme, beschadigingen, ziekten en aantastingen.

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

LOGBOEK: NAZORG

Vermelding van:
- naam opdrachtgever en werk-/opdrachtnummer
- naam organisatie (rechtspersoon) die nazorg uitvoert
- naam uitvoerder nazorg

Nulmeting: (voorafgaand aan de nazorg 7.16)

Nazorg: (bij elke nazorgronde)
- datum en plaats uitgevoerde nazorgrondes (chronologisch)
- boom(nummers) waarbij nazorg is uitgevoerd (herleidbaar naar boomnummers op overzichtskaart)
- uitgevoerde nazorg en hoeveelheden per boom

Monitoring: (minimaal maandelijks)
- aangetroffen noemenswaardigheden die invloed hebben op de nazorg, de kwaliteit van bomen of de groei- en/of standplaats
- aangetroffen ziekten of aantastingen
- onderhoudsstaat (boombeeld)
- conditie- en hergroeiklasse per boom, zie 7.19 en bijlage: overzicht 7.30 (maart tot en met november)
- bodemzuurstofwaarden (maart tot en met november)

7.17 Overzicht: Logboek nazorg | Handboek Bomen 2014

7.18 De nazorg is gericht op het waarborgen van een structurele hergroei van de boom. Een essentieel onderdeel hiervan is het door de aannemer monitoren van de conditie en hergroei en het indien noodzakelijk treffen van maatregelen waarmee de hergroei van alle bomen die vallen onder de nazorg wordt gewaarborgd.

Het monitoren van de conditie en hergroei dient (primair) plaats te vinden op de bovengrondse kenmerken en volgens de klasse-indeling in de bijlage (overzicht 7.30). Beoordeling ondergronds van 'nieuwe wortelontwikkeling' is slechts aanvullend (met behulp van nader onderzoek) aan de orde indien er onduidelijkheid bestaat over de klasse-indeling van de betreffende boom.

7.19 Voor alle bomen wordt de conditie- en hergroeiklasse (zie bijlage overzicht 7.30) steeds tijdens de nazorgronde (ten minste maandelijks) vermeld in het logboek (zie overzicht 7.17).

Alle bomen die, ondanks een op de boom afgestemde nazorg, naar het oordeel van de aannemer een **blijvend** onvoldoende of slechte conditie of (niet progressieve) hergroei vertonen, dienen tijdig (en schriftelijk, ten minste binnen één week na de constatering) gemeld te worden. Ook dient de aannemer de toedracht hiervan nader schriftelijk te motiveren.

Van bomen die niet specifiek worden gemeld, wordt aangenomen dat deze aan het einde van de nazorgperiode een conditie en hergroei vertonen volgens de klasse 'voldoende' of 'goed'.

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

SPECIFIEKE EISEN H7 PLANTGARANTIE

7.20 Een plantgarantie is altijd gekoppeld aan nazorg zoals omschreven binnen 7.1 tot en met 7.19. Het verstrekken van een plantgarantie is alleen van toepassing wanneer dit expliciet als aanvulling op de nazorg wordt voorgeschreven.

7.21 De plantgarantie houdt in dat, gedurende de voorgeschreven garantieperiode, alle bomen die onder de plantgarantie vallen nazorg ontvangen (7.1 t/m 7.19) en als waarborg minimaal voldoen aan de toetsnormen van de klasse 'voldoende' of 'goed' (beoordeling volgens bijlage: overzicht 7.30).

Bomen die (tijdens het toetsingsmoment, zie 7.22) niet voldoen aan de gestelde normen (klasse 'voldoende' of 'goed') dienen kosteloos te worden ingeboet (inboeten = vervangen door nieuwe bomen (7.26)).

7.22 Het jaarlijkse toetsingsmoment voor de finale beoordeling van de conditie en hergroei ten behoeve van de plantgarantie vindt (steeds) plaats in de 2e helft van september. Het vastleggen van de resultaten van het toetsingsmoment dient plaats te vinden door de aannemer in het logboek van de nazorg (7.17) onder vermelding 'toetsingsmoment'.

Voor bomen die zijn aangeplant in het voorjaar met een plantgarantie van één groeiseizoen vindt dit toetsmoment dus reeds in september van hetzelfde kalenderjaar plaats.

7.23 Bomen met een, tijdens het toetsingsmoment, slechte conditie of hergroei (7.30 klasse 'slecht') dienen in het kader van de plantgarantie te worden ingeboet. De inboet dient (in de regel) plaats te vinden in het najaar (plantseizoen) van hetzelfde kalenderjaar.

7.24 Bomen met een meerjarige plantgarantie waarbij in het eerste groeiseizoen na aanplant de conditie of hergroei onvoldoende is (7.30 klasse 'onvoldoende') mogen nog een extra groeiseizoen worden aangehouden, mits verwacht en onderbouwd kan worden dat een structureel herstel van de conditie en groei in het volgende groeiseizoen reëel is.

Bomen met een onvoldoende of slechte conditie of hergroei (7.30) waarvoor de plantgarantie na het toetsingsmoment eindigt, worden conform artikelen 7.23 en 7.21 wel direct aansluitend vervangen (ingeboet, 7.25).

7.25 Indien bomen in het kader van de plantgarantie (moeten) worden ingeboet, dient het inboetmateriaal minimaal te voldoen aan de kwaliteitseisen van het oorspronkelijke plantmateriaal (identiek in soort, plantmaat, bewortelingstype, kwaliteit en herkomst et cetera). De stamomvang, kroonomvang en boomhoogte van het inboetmateriaal mag echter niet meer dan 15% afwijken van de actuele omvang van het overige (gelijkvormige) plantmateriaal, waarvan de ingeboete boom oorspronkelijk deel uitmaakte (gemeten op het moment van inboet).

7.26 Voor de, binnen het kader van de plantgarantie, te vervangen bomen geldt (kosteloos) een (telkens) hernieuwde en wederkerige plantgarantie inclusief de daaraan gekoppelde nazorg voor de oorspronkelijk voorgeschreven periode, met een minimum van één groeiseizoen.

Onder 'vervangen van' wordt tevens verstaan het afvoeren van de te vervangen boom en het herstel van de plantlocatie volgens de oorspronkelijke situatie bij aanplant, inclusief specifieke voorzieningen.

7.27 Voor verplante bomen die vallen onder de plantgarantie gelden, voor zover niet specifiek anders voorgeschreven, dezelfde toetseisen voor conditie en hergroei (bijlage 7.30). Eisen voor inboet (of eventuele compensatieverplichtingen) dienen voor verplante bomen per situatie bij het afsluiten van de plantgarantie nader te worden voorgeschreven (maatwerk).

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

7.28 De verplichtingen van de plantgarantie gelden niet of slechts gedeeltelijk wanneer de verminderde conditie en/of verminderde hergroei is ontstaan door externe factoren, ontstaan buiten de schuld van de aannemer of veroorzaakt door derden zoals vandalisme, aanrijschade, het uitvoeren van werken door derden et cetera.

Alle relevante factoren die volgens de aannemer invloed hebben op de plantgarantie dienen tijdig (en schriftelijk, ten minste binnen één week) gemeld te worden (zie ook 7.29).

Een te geringe neerslag (droogte) is van het bovenstaande uitgesloten. Immers, het tijdig en naar behoefte water geven betreft een standaard onderdeel van de, aan de plantgarantie gekoppelde, nazorg (zie 'nazorg'). Ook ziekten en/of aantastingen die tijdens de garantieperiode zijn ontstaan als gevolg van een verminderde conditie vallen buiten de externe factoren, immers ook het controleren en met behulp van gepaste maatregelen corrigeren van de conditie vormt een onlosmakelijk onderdeel van de nazorg.

Bij bomen met een onvoldoende of slechte conditie of hergroei (bijlage: 7.30) dient de aannemer de toedracht hiervan nader schriftelijk te motiveren.

7.29 De aannemer controleert voorafgaand aan de nazorg (mede ten behoeve van de plantgarantie) de bomen inclusief groei- en standplaats volgens 7.16 ('nulmeting') en meldt de geconstateerde noemenswaardigheden (en schriftelijk, ten minste binnen één week) die invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de boom en de resultaten van de nazorg.

Niet of niet tijdig door de aannemer gemelde noemenswaardigheden kunnen door de aannemer niet worden aangevoerd als grond waarop de verplichtingen van de plantgarantie worden beperkt of beïnvloed (7.28).

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

BIJLAGE H7 NAZORG EN PLANTGARANTIE BOMEN

MONITORING: CONDITIE EN HERGROEI (NAZORG EN PLANTGARANTIE)

Klasse indeling:	**Toetsnorm beoordeeld op basis van:** • conditie (knopzetting, bladbezetting/ontwikkeling, bladkleur en bladgrootte) • hergroei (scheutlengte, twijg-, tak-, knop- en topontwikkeling) • nieuwe wortelontwikkeling na aanplant - gerelateerd aan primaire lengtegroei van wortels aan de buitenzijde wortelkluit of wortelpruik [1)]
Slecht	**Conditie en groeiontwikkeling vrijwel onherstelbaar** *Beoordeling (toetsing) op basis van:* • sterk verminderde bladontwikkeling, en/of: • twijg-, tak-, knop- en/of topsterfte en/of: • een, na aanplant, steeds verder teruglopende trend in de scheutontwikkeling, en/of: • geen of nauwelijks waarneembare nieuwe wortelontwikkeling en/of wortelsterfte.[1)]
Onvoldoende	**Specifieke aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk voor herstel van conditie en hergroei** *Beoordeling (toetsing) op basis van:* • bladontwikkeling, bladgrootte of bladkleur t.o.v. het normale groeibeeld duidelijk zichtbaar verminderd, en/of: • gemiddelde (nieuwe)scheutlengte(n) < 20% van scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant, en/of: • nauwelijks meetbare (minder dan 1 cm) of slechts lokale nieuwe wortelontwikkeling.[1)]
Voldoende	**Specifieke aanvullende maatregelen voor verbetering van conditie of hergroei zijn niet noodzakelijk** *Beoordeling (toetsing) op basis van:* • bladontwikkeling, bladgrootte of bladkleur t.o.v. het normale groeibeeld nauwelijks zichtbaar verminderd, en/of: • gemiddelde jaarlijkse (nieuwe) scheutlengte(n) (na aanplant), in relatie tot scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant: - 1e groeiseizoen na aanplant ten minste 20-25% van scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant - 2e groeiseizoen na aanplant ten minste 25-50% van scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant - 3e groeiseizoen en verder een, ten opzichte van het 2e groeiseizoen, toenemende of stabiele trend in de scheutontwikkeling, en/of: • duidelijk meetbare (minimaal enkele centimeters lange) nieuwe wortelontwikkeling rondom.[1)]
Goed	**Specifieke aanvullende maatregelen voor verbetering van conditie of hergroei zijn niet aan de orde** *Beoordeling (toetsing) op basis van:* • bladontwikkeling, bladgrootte of bladkleur niet zichtbaar verminderd (= normaal groeibeeld), en: • gemiddelde jaarlijkse (nieuwe) scheutlengte(n) (na aanplant), in relatie tot scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant: - 1e groeiseizoen na aanplant ten minste 25-50% van scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant - 2e groeiseizoen na aanplant ten minste 50% van scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant - 3e groeiseizoen en verder een, ten opzichte van het 2e groeiseizoen, toenemende of stabiele trend in de scheutontwikkeling, en: • sterk ontwikkelde (minimaal 10 cm lange) nieuwe (intensieve) wortelontwikkeling rondom.[1)]

Met de scheutlengte(n) voorafgaand aan de aanplant wordt bedoeld: de gemiddelde scheutlengte van de afgelopen 2 tot 3 groei-jaren voorafgaand aan de aanplant.

[1)] *Beoordeling ondergronds van 'nieuwe wortelontwikkeling' is slechts aanvullend (met behulp van nader onderzoek) als toetsing aan de orde indien er (op basis van de toetsing van de conditie- of hergroeikenmerken) onduidelijkheid bestaat over de klasse-indeling van de betreffende boom.*

7.30 Overzicht: Monitoring conditie en hergroei (nazorg en plantgarantie) | Handboek Bomen 2014

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT

HANDBOEK BOMEN 2014 Toepassing, inclusief verwijzing naar, uitsluitend toegestaan voor genoemde licentiehouder.
LICENTIEHOUDER: PROVINCIE NOORD-BRABANT